

«*Ισις*» εβδομαδιαίο περιοδικό. Ἀλεξάνδρεια.

«*Ελευθερία*». Μεγάλη Κυπριακή Ἐφημερίς. Βγαίνει δύο φορές τὴν εβδομάδα. Τὸ φύλλο τῆς τῆς 3ης Αὐγούστου ἔχει τὸ ὠραίο ποίημα τοῦ Πορφύρα «Βραδυνὸ Κοιμητηρίου».

«*Τὸ Παλλάδιον*». Ἰούnius 1927. Μηνιαῖο περιοδικό, Λεμεσοῦ.

«*Βιβλιογραφία*» τῆς ἐκδοτικῆς ἐταιρίας «Γράμματα». Ἰούλιος 1927. Ἀλεξάνδρεια.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΜΕ ΠΟΛΛὴ τῆς λύπη ἢ «*Ἀλεξανδρινὴ Τέχνη*» πληροφορεῖ τοὺς ἀναγνώστας τῆς ὅτι ὁ κ. Α. Γ. Συμεωνίδης—γιὰ λόγους ἐντελῶς ἰδιαιτέρας φύσεως—ἀπεχώρησε ἀπ' τὴν διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ. Εὐτυχῶς ὅμως ἡ «*Ἀλεξανδρινὴ Τέχνη*» γνωρίζει ὅτι ἂν καὶ ἀναγκάσθηκε ὁ κ. Συμεωνίδης ν' ἀποσυρθῆ ἀπ' τὴν διεύθυνσίν της, ἐξακολουθεῖ ὅμως νὰ εἶναι εἰλικρινέστατος φίλος τοῦ περιοδικοῦ καὶ ἕνας πολὺτιμος συνεργάτης.

Ὁ ΚΑΘΕΝΑΣ σκέπτεται ὅπως τοῦ ἀρέσει. Σύμφωνοι. Ὅσο συγκυχημένες, ὅσο ἀόριστες καὶ ἀδικαιολόγητες καὶ ἂν εἶναι οἱ ἰδέες του ἐνόσω δὲν μᾶς τις παρουσιάζει, τὸν ἀφοροῦν καὶ τοῦ ἀνήκουν. Μόλις ὅμως ἐπιχειρήσῃ νὰ μᾶς φωτίσῃ μὲ τίς γνώμες του τὰ πράγματα ἀλλάζουν. Καὶ ὁ νεαρὸς κ. Εὐαγγέλου τύπωσε τελευταῖα τίς πολὺμορφες ἀντιλήψεις του σὲ σχήμα κριτικῶν σημειωμάτων πάνω σὲ ἀναγνωρισμένους λογοτέχνας βρισκόντας ἐλεύθερο πεδίο δράσης τὸ περιοδικὸ «*Ἀργώ*». Ἐνα ἀπ' τὰ πειρὸ χαρακτηριστὰ αὐτὰ σημειώματα εἶναι καὶ γιὰ τὸν γνωστὸ Ἀλεξανδρινὸ ποιητὴ Πέτρο Μάγνη μὲ τὸ ὅποιο καὶ θὰ ἀσχοληθοῦμε τώρα εἰδικά. Μιλοῦμε κάπως αὐστηρὰ γιὰ τὰ πράγματα γίνοντα ἐπικίνδυνα μὲ τὴν ἀνεκτικότητα μας. Μὲ κάτι γνώμες ἀπὸ δῶ, μὲ μερικὲς φρασοῦλες ἀπὸ κεῖ φαίνεται ἀρκετὰ εὐκολοστοὺς νεαροὺς νὰ σκαρώνουν κριτικὴν γιὰ ἔργα τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ σέβωνται τοῦλάχιστον ἀφοῦ δὲν εἶναι σὲ θέσῃ νὰ τὰ νοιάσων· ρίχνοντα

πάνω τους με φανερή κατακριτική διάθεση, μόνο και μόνο για να δείχουν νωτεριστές. Τους αγγχρόνους απασχολούν πολλά κοινωνικά και ανθρωπιστικά γενικώς ζητήματα που δίδουν άφορμή σε μεγάλους τεχνίτες να χαρακτηρίζουν την εποχή μας σε μία περίοδο μεταβατική, μάλλον μεταρρυθμιστική, πού, φυσικά, μάς διδαι άνησυχίες. "Άρχισε να ειπωθή αυτή η λέξη και οι νεαροί, άνίδεοι όπαθοί του ένός η άλλου μεγάλου άνδρός, την άρπαξαν σε σανίδα σωτηρίας. Οι «άνησυχίες μας» από δω, οι «άνησυχίες μας» από κει και άπειρα κενά πληροούνται.

Ός ήταν επόμενο οι «άνησυχίες» δέν άπόλειψαν άπ' τό σημείωμα του κ. Εύαγγέλου για τόν Πέτρο Μάγνη. Μιά πού έχομε άνησυχίες ό Μάγνης δέν είναι ποιητής· γιατί; γιατί δέν ανταποκρίνεται στις άπαιτήσεις του κ. Εύαγγέλου, πού δέν ξέρει τί λείει και θέλει πότε την ποίηση άόριστη, πότε τά έργα να φέρονουν την σφραγίδα του δημιουργού («πάντα όμως παρουσιάζονται μεταμορφωμένα φέροντας τη σφραγίδα του δημιουργού») και πότε όχι («ή ποίηση πρέπει να ναί άπολυτωμένη άπτήν άτομική σύλληψη, έπό την σφραγίδα του δημιουργού»); γιατί ό Μάγνης βλέπει τη ζωή με τά δικά του μάτια και όχι μέσα άπό τά σύννεφα των ξεκικωών έπιδράσεων σαν τόν κ. Εύαγγέλου. Γιατί δέν λείει χαρακτηριστικές άνοησίες σαν αυτές: "Η ποίηση πρέπει να ναί βαρειά άπό πείρες... κι' άπολυτωμένη άπ' την άτομική σύλληψη". (!) "Η γιατί ό Μάγνης τραγούδησε τά συναισθήματα που έννοιωσε με ειλικρίνεια, χάρη, αυθόρμητη ποιητική διάθεση, συγκίνηση γοητευτική και δέν φτερούγησε για φαιμποκρατισμένες άσυναρτησίες κι' άντιλογίες.

ΣΤΟΝ «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» διαβάζονται πάντα με ιδιαίτερο ένδιαφέρον τά χρονογραφήματα και οι στοχαστικές μελέτες του Σκαρβαίου (Γιάγκου Πιερίδη). Τελευταία άσχολήθηκε με τά έργα του Παναί Ίσρατί για τόν όποιον μεγάλος θόρυβος γίνεται. Βαθυστόχαστα και με πολλή τέχνη έγραψε έκτεταμένα για τη «Νεραντζούλα». Έκτός άπ' την άνάλυση του έργου μάς έδωσε και δικές του όμορφες κι' άληθινές σκέψεις εμπνευσμένες άπ' τό βιβλίό αυτό και διατυπωμένες με την δεξιοτεχνία και τό ταλέντο του Σκαρβαίου. "Κουρασμένοι άπ' τό θόρυβο" λέγει, "πληγωμένοι άπό τόν πόνο, χορτασμένοι άπό τις πράξεις η πικρές άπολαύσεις, κλεινόμαστε κάποτε στόν έαυτό μας, και έπιχειρούμε ένα ταξείδι στα περασμένα. Τι δύσκολο όμως να ξαναγίνωμε παιδιά, έστω και για λίγες μόνο στιγμές! Τι δύσκολο να γίνωμε και πάλι άγιοί, σαν

τότε! Χρειάζεται να συντελεσθῇ μέσα μας ὀλόκληρη ἐκκαθάρισις. Γύρω ἀπὸ τὸ ἄλλοτε ἄνθος τῆς ψυχῆς μας, ἔχει σχηματισθῆ ἓνα στρώμα ἀπὸ λάσπη.

Καὶ χρειάζεται ἓνα θαῦμα, τὸ θαῦμα μιᾶς σπάνιας στιγμῆς γιὰ νὰ πέσῃ ἡ λάσπη αὐτὴ καὶ νὰ φανῇ καὶ πάλι τὸ χαμένο γιὰ πάντα ἄνθος ποῦ θὰ ἀναδώσῃ τὸ ἄρωμα τῶν χρόνων ἐκείνων. Στους περισσότερους “συγχρονισμένους” τὸ θαῦμα αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον. Ἴσως γιὰ τὴν λάσπη ἔχει κουκουλώσει πιά τὴν ψυχὴν των. Μεταξὺ τῶν λίγων προνομιούχων γιὰ τοὺς ὁποίους ἓνα θαῦμα εἶναι δυνατὸν συγκαταλέγεται καὶ ὁ συγγραφεὺς τῆς “Νεραντζούλας” Παναί Ἰσρατί. Τί εἶναι ἡ Νεραντζούλα; Ἐνα ταξίδι στὴν ἡλικία τῆς ἀγνότητος. Γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνας, ἔχει τούτῃ τὴν ξεχωριστὴ σημασία ὅτι γεννήθηκε ἀπὸ τὸ λαϊκὸ καὶ κάπως λησμονημένο τραγούδι μας:

Κάτω στὸ γιαλό,
Κάτω στὸ περιγιαλί,
Κάτω στὸ γιαλό κοντὴ
Νεραντζούλα φουντωτή...

ΠΕΘΑΝΕ τὸν περασμένο μῆνα στὴ Νεάπολη ἡ πολὺ γνωστὴ συγγραφεὺς Ματθίλδη Σεράο σὲ ἡλικία 71 ἐτῶν. Ἡ Σεράο γεννήθηκε στὴς Πάτρεις ἀπὸ πατέρα ἰταλὸ καὶ μητέρα ἑλληνίδα. Πολὺ μικρὴ ὁμως ἤλθε καὶ ἐγκατεστάθηκε στὴ Νεάπολη. Ἀργότερα πῆγε στὴ Ρώμη καὶ μπῆκε στὴ σύνταξιν τοῦ «Καπιτὰν Φραγκάσσα». Ἐπὶ ἔτη ἐργάστηκε ὡς δημοσιογράφος καὶ σὲ ἄλλες ἐφημερίδες. Ἐπέστρεψε πάλι στὴ Νεάπολη, καὶ μὲ τὸν Ἐδουάρδο Σκαρφόλιο, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε ἐν τῷ μεταξὺ παντρευτῇ, ἴδρυσεν τὸν «Ταχυδρόμο τῆς Νεάπολης» καὶ μετὰ, τὸ «Ματτίνο» τὴν ἰσχυρότερη ἐφημερίδα τῆς Μεσημβρινῆς Ἰταλίας. Κατόπιν ἀπεσύρθηκε ἀπ' τὸ «Ματτίνο» καὶ ἴδρυσεν τὴν ἐφημερίδα «Ἡμέρα». Ἡ Σεράο ἀγαποῦσε τὴν Ἑλλάδα καὶ συχνὰ ὑπεστήριζε μὲ τὸν κάλαμόν της τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα.

Ἐγραψε διηγήματα καὶ μυθιστορήματα μὲ νοοτροπία καὶ ψυχολογία πολὺ ἐνδιαφέρουσες γιὰ τὴν ἐποχὴ τους. Ἔργα τῆς μεταφράστηκαν καὶ ἑλληνικά. Στὸν «Κυριακάτικο Ταχυδρόμο» τῆς 31 Ἰουλίου δημοσιεύτηκε ἓνα ὠραῖο σημεῖωμα τοῦ κ. Γριμάλδη γιὰ τὴν Σεράο μὲ τὴν ὁποία καὶ εἶχε γνωριστῆ προσωπικῶς.

ΣΤΟΝ «ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ» τῆς 9 Αὐγούστου φάνηκε μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα συνέντευξι τοῦ Σκαραβαίου μὲ τὴν μεγάλη μας

τραγωδὸ Μαρίκα Κοτοπούλη. Ὑστερα ἀπὸ μερικοὺς μῆνες ἀνά-
παυσης στὴν πόλη μας ἡ Κοτοπούλη ἔφυγε γιὰ τὴν Ἀθήνα, ὅπου
θὰ παίξῃ τὴν «Ἐκάβη» τοῦ Εὐριπίδη μεταφρασμένη ἀπ' τὸν ποι-
ητὴ Μελαχροινό.

Γιὰ τὴν παράστασι τῆς ἀρχαίας τραγωδίας γίνονται μεγάλες
προετοιμασίες. Τὸ ἔργο θὰ παιχθῇ πρώτη φορὰ στὴν νεοελληνικὴ
γλῶσσα, καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα στὸ Ἀθηναϊκὸ Στάδιο γιὰ νὰ
μπορῆσῃ νὰ τὸ παραλουθῆσῃ μεγάλος ἀριθμὸς θεατῶν. Ὁ μου-
σουργὸς Διμήλιος Ριάδης συνέθεσε μιὰ ἐξαιρετικὴ ὑπόκρουση γιὰ
τὴν «Ἐκάβη».

Πολυτιμὴ γιὰ τὸν ἀσήμαντο «Νεῖλο» τοῦ Καίριου θὰ ἦταν
ἂν καταδεχόμεσθε ν' ἀπαντήσουμε σὲ κάτι κουτὲς φράσεις γιὰ
τὴν «Ἀλεξανδρινὴ Τέχνη» ποὺ τυπώθηκαν στὸ φύλλο του, τῆς 31
Ἰουλίου. Ἀλλὰ στὸ ἴδιο φύλλο ὑπάρχει μὲ τὴν μορφὴ παρωδίας
ποιήματος τοῦ Καβάφη μιὰ αἰσχρὴ ἐπίθεσι ἐναντίον τοῦ ποιητῆ
γιὰ τὴν ὁποία ὀφείλουμε νὰ διαμαρτυρηθοῦμε. Ὅσο ἀσήμαντος
καὶ ἂν εἶνε ὁ «Νεῖλος» καὶ συνηθισμένως νὰ παραβλέπωνται οἱ
ἐπιθέσεις του γιατί δὲν λογαριάζεται ὡς ὄργανο σοβαρό, ἔπαρχον
ὅμως ὅρια ποὺ πρέπει καὶ τ' ἀσήμαντα φύλλα νὰ μὴν ὑπερβαίνουν.
Τὸ μεγάλο ποιητικὸ ἔργο τοῦ Καβάφη — τὸ ὁποῖο μελετιέται ἀπὸ
ὅτι ἐκλεκτότερο ἔχει ἡ νεοελληνικὴ κριτικὴ, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπίδρασι
πάνω στὴ νεοελληνικὴ ποίησι ὅλο καὶ αὐξάνει — οἱ βρυσιὲς τοῦ
«Νεῖλου» βέβαια δὲν μποροῦν νὰ τὸ βλάψουν. Δὲν διαμαρτυροῦ-
μαστε ὑπὲρ τοῦ Καβάφη φιλολογικῶς. Διαμαρτυροῦμαστε ἀπλού-
στα γιὰ τὸν ἀνάισχνυτο διασυρμὸ τῆς προσωπικότητός του ποὺ
ἔγινε στὸ «Νεῖλο».

Τὸ ἐβδομαδιαῖο περιοδικὸ «Ὁθόνη» στὸ φύλλο του τῆς 20
Αὐγούστου διαμαρτυρήθηκε ἔντονα πάνω στὸ ζήτημα καὶ καυτη-
ρίασε τὸ ἄπρεπο δημοσίευμα τοῦ «Νεῖλου».

Ἐπίσης τὸ περιοδικὸν «Ἴσις» (20 Αὐγούστου) ἔφραξε τὴν
ἐπίθεσι τοῦ παρεκτραπέντος Καίριου ἐντύπου.